ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިންމުން

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2019/HC-A/260
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: 1. ހާރޫން އާދަމް / މާލެ، ސ.ފެހިރީޓާ (ހާރޫން އާދަމް ނިޔާވެފައިވާތީ ހާރޫން އާދަމްގެ ވާރިސުން ކަމުގައިވާ މާލެ، ސ.ފެހިރީޓާ/ ފަރީޝާ އަޙްމަދު ރިޝާ ޢަލީ މާލެ، މ.ރީޓާ/ ސަމީރާ ހާރޫން ހިމެނިވާ)
  2. މޫސާ އުމަރު / ފަރެސްޓްވިލާ، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި
  3. [illegible] އުމަރު / ފަރެސްޓްވިލާ، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި (ނިޔާވެފައި)
  4. ޢަލީ ހުސޭނު / މަރިޔަމްމަންޒިލްގެ، ހދ.ކުޅުދުއްފުށި
- އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ފަރާތް: މުޙައްމަދު ސަލީމް / މ.[illegible]، މާލެ
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ބިމާއި ޢިމާރާތް ހުސްކޮށްދިނުމާ ބެހޭ މައްސަލަ

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް
ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު
ފަނޑިޔާރު ދީނާޒް ފަހުމީ

ނިންމި ތާރީޚު: 20 ރަޖަބު 1445
31 ޖަނަވަރީ 2024

ހައިކޯޓުގައި ފަހު ޝަރީޢަތް ކުރެވުނު ތާރީޚު: 21 ރަމަޟާން 1440

26 މޭ 2019

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:

- ނަންބަރު: 3027/Cv-C/2018
- ނިންމި ކޯޓު: ސިވިލް ކޯޓު
- ބާވަތް: ސިވިލް އިމާރާތް ކުއްޔަށްދިނުމާ ބެހޭ މައްސަލަ
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 03 ޖުލައި 2018
- ނިމުނު ތާރީޚު: 05 ފެބްރުއަރީ 2019

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔު:

މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު:

1. މިއީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާގައި އެ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ޙުކުމުގައި އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއި ޚިލާފުވާކަމަށްބުނެ، ހ.ފަރިވާގެ/ ހުސައިން އާދަމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A131131) އާއި ހދ.ކުޅުދުއްފުށި، ވައިލެޓްވިލާ / ޒުލްފާ އަދަމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A233414) އާއި ހދ.ކުޅުދުއްފުށި، ވައިލެޓްވިލާ / މަރްޔަމް އަދަމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A233412) އަދި ހދ.ކުޅުދުއްފުށި، މަރުހަބާގެ / އަލީ ޝާކިރު (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A243945) ގެ ފަރާތުން އެ ދަޢުވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރުމުން ބަލައިގަތް ދަޢުވާއެކެވެ.

2. މި ދަޢުވާގެ އިސްތިއުނާފުގެ ތަފާތު ފަރާތުގެ ވަކީލަކީ މ.ނޫރާނީސް/ މުޙައްމަދު ސަލީމް (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A042563) އެވެ.

3. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުއްވައިފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރާ އެއްފަރާތް ކަމުގައިވާ ހުސައިން އާދަމް 30 ޖޫން 2020 ގައި ވަކީލު ނައްތާލައިފައެވެ. ހުސައިން އާދަމްގެ ވާރިސުންގެ ފަރާތުން އެދުނީ މި މައްސަލައިގައި ވާރިސުންގެ ބަދަލުގައި ކުރިއަށް ދިއުމަށެވެ. އެކަމަކު، 04 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި މިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ބަދަލު ހަމަޖެއްސުމާ ފަރާތުން ހާޒިރުނުވެއެވެ. އެހެންވެ، ހުސައިން އާދަމްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމުގެ ކަންކަން ނިންމުމުގެ ފުރުޞަތު އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތަށް ދީފައިވެއެވެ.

4. 09 ޖޫން 2020 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހުސައިން އާދަމްގެ މަރު ސާބިތުކުރި ލިޔުން ހުށަހަޅުއްވައިފައެވެ.[1] އޭގެ ފަހުން، މަރުޙޫމް ހުސައިން އާދަމްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމުގެ މައްސަލަ 09 ޑިސެމްބަރު

---

[1] ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަންގެ ނަންބަރު 0039148 މަރު ސާބިތުކުރުމުގެ ލިޔުން

2020 ގައި ފެމިލީ ކޯޓަށް ބަލައިގަނެވިފައިވާތީ، މަރުޙޫމް ހާރޫން އާދަމްގެ ވާރިސުން ހިމެނައިގެން ދެއްކި މައްސަލަ އިތުރަށް ކުރިއަށް ނުގެންދިއުމަށް އެދި 15 ސެޕްޓެމްބަރު 2020 ގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލު ހަމަޖައްސާފައިވާ ވަކީލުން ސިޓީ ފޮނުވިއެވެ. އަދި މަރުޙޫމް ހާރޫން އާދަމްގެ ވާރިސުން ސާބިތުކުރުމުގެ ކަންކަން ފެމިލީ ކޯޓުން ނިންމާފައިވާކަން މިކޯޓަށް އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތްތަކުގެ ބަދަލުގައި ހަމަޖައްސާފައިވާ ވަކީލުން އަންގާފައިވަނީ 28 މާރިޗު 2021 ގައެވެ.

5. ހާރޫން އާދަމްގެ ވާރިސުންގެ ގޮތުގައި ސާބިތުވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ، ހާރޫން އާދަމް ނިޔާވިއިރު، އިން ހުވަފަން އަސްރީ، ސ. ފަރިހާ، ފަރީދާ އަޙްމަދު ރިޝާ (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A062905) އާއި އަންހެން ދަރިފުޅު، މ. ރިއާ، ސަލީމާ ހާރޫން (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A024258)އެވެ.[2] ވީމާ، މިމައްސަލައިގެ އަޑުއެހުންތައް ދެން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ހާރޫން އާދަމްގެ ވާރިސުން ހިމެނައިގެންނެވެ.

6. އޭގެ އިތުރުން، މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަސްލަމް ޢުމަރު 2022 ޖަނަވަރީ 17 ގައި[3] ވަނީ ނިޔާވެފައެވެ. 29 ނޮވެމްބަރު 2022 ގައި މިކޯޓުގައި ބޭއްވުނު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ [illegible] ފަރާތްތަކުން އެދިފައިވަނީ، މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އަސްލަމް ޢުމަރުގެ ނަން އުނިކޮށް، ދެން ބާކީ ވާރިސުން ހިމެނޭ ގޮތުން މައްސަލައިގެ އިސްތިއުނާފު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާ ގޮތް:

7. މ. ޤޫދިއަޖްހަމްސް، ހަސަން އާދަމްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މ. ޤޫދިއަޖްހަމްސް އެއޮޅުގާ (ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު މ-5124) 1067.69 (އެއްހާސް ފަސްދޮޅަސް ހަތެއް ޕޮއިންޓް ހަޔެއް ނުވައެއް) އަކަފޫޓުގެ ބިމާއި

---

[2] ފެމިލީ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 397/Fm-C/2020 ޤަޟިއްޔާ.

[3] ވަފާތުވުމުގެ ޚަބަރު ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަން ސެންޓަރުގެ ޑޭޓާ ސިސްޓަމުން ލިބުނު.

ގޯތި، ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހަސަން އާދަމްއާއި މ.ހޯރެންސް، މުޙައްމަދު ސަޢީދާއާ ދެމެދު 07 އޭޕްރީލް 2015 ދުވަހު އެއްބަސްވުމެއްގައި ސޮއިކޮށްފައިވެއެވެ. ބުނެވިދިޔަ އެއްބަސްވުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Cv-C/C-294/2015 އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުގައި އެކޯޑުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައެވެ.

8. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، މ. ޖޫރިއަޖަހުސް މުޙައްމަދު ސަޢީދަށް ކުއްޔަށް ދީފައިވަނީ 20 ފެބްރުއަރީ 2015 އިން ފެށިގެން މީލާދީ 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ކަމަށް އެ އެއްބަސްވުމުގެ 4 (ހަތަރެއް) ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މ. ޖޫރިއަޖަހުސްގެ ކުއްޔަކީ މީލާދީ ކޮންމެ މަހަކަށް -/10000ރ. (ދިހަހާސް ރުފިޔާ) އެވެ. މަހުކުރިން އިސްލާމިކް އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/8,500,000 (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) ކުއްޔަށް ހިފި މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ފަރާތުން ހަސަން އާދަމަށް ދީފައިވާކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 7 (ހަތެއް) ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

9. 2016 އޮގަސްޓް 20 ގައި ހަސަން އާދަމް ނިޔާވުމާ ގުޅިގެން، މ. ޖޫރިއަޖަހުސްއާ ގުޅޭގޮތުން، މި މައްސަލާގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ވާރިސުން ވިނަ މައްސަލަކަށް ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައެވެ. އެދަޢުވާ އިސްތިއުނާފު ކުރުވައިދިނުމާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާއަކީ، 20 ފެބްރުއަރީ 2015 އިން ފެށިގެން މީލާދީ 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް މ. ޖޫރިއަޖަހުސް ކުއްޔަށް ދިނުމަށް، މަރުޙޫމް ހަސަން އާދަމްއާއި މުޙައްމަދު ސަޢީދާއާ ދެމެދު އެއްބަސްވުމުގެ ފަރާތުން ހަސަން އާދަމް ނިޔާވެފައިވާތީ، ބުނެވިދިޔަ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަށް އެ އެއްބަސްވުން ދުވަސްހަމަވުމުގެ އަދުލުއް މަރުޙޫމް ހަސަން އާދަމްގެ ވާރިސުންގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 25/75 (ތަރިކައާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ދަށުން ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި މުޙައްމަދު ސަޢީދުގެ ވާރިސުން ސިވިލް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ދަޢުވާއާއި ގުޅިގެން އެ ކޯޓުން ބަލައިގަނެ ފަސްކުރައްވާފައެވެ.

ސިވިލް ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމިގޮތް:

10. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނު ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ޝީޓުގައި، އެ ދަޢުވާއާ ނިންމާފައިވަނީ،

“ދަންނަވަން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވ. [illegible] [illegible] 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ވ. ކެޔޮދޫ، [illegible] [illegible] (ދިވެހި [illegible] [illegible] ނަންބަރު A042563) އަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އާއި ވ. ކެޔޮދޫ، [illegible] [illegible] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Cv-C/C-294/2015 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A131131) އާއި [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A233414) އާއި [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A233412) އަދި [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] (އައި.ޑީ.ކާޑު ނަންބަރު: A243945) އަށް އަންގައި ޙުކުމްކުރީމެވެ.”[4] މިގޮތަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތައް:

11. ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު: 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާއާ އިސްތިއުނާފުކުރައްވާފައިވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] / [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

---

[4] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތުގެ ޝީޓު.

11.1. ފުރަތަމަ ނުކުތާއަށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރެއްވުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

11.2. ދެވަނަ ނުކުތާއަށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރެއްވުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 15 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

11.3. ތިންވަނަ ނުކުތާއަށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ޙުކުމް ކުރެއްވުމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91 (ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ޙުކުމް ކުރައްވާފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި ނުކުތާއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތާއި އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތުން ބުނާ ގޮތް:

12. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން އެދިފައިވަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Cv-C/C-294/2015 އެއްބަސްވުމަކީ ނުފޫޒުފޯރުވައި މަޖުބޫރުކޮށްގެން ހެދި ފަރާތާއި، އަދިވެސް އިޙްތިޔާރުގައި އެއްބަސްވުމެއް ނުހެދޭ ޙާލަތެއްގައި ފަރާތްތަކާ ދެމެދު ވެވުނު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅުއްވައި ދެއްވައި، އެ އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމައި ދިނުމަށެވެ.

13. އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ފަރާތުން މި މައްސަލައިގައި އެދިފައިވަނީ، އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ޢަޤްދުތަކާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއަށް ބިނާކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާއަށް، ސިވިލް ކޯޓުގައި އެފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެއް ކަމުގައިނުވާތީ، އެ ނުކުތާއަކީ އިސްތިއުނާފީ މަރްޙަލާގައި ބަލައިގަނެވޭނެ ނުކުތާއެއް ނޫންކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު

3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގެ ޙުކުމަށް ބަދަލު ގެނައުމަށް ފަހި ސަބަބެއް އަދި ޤާނޫނީ ސަބަބެއްވެސް ނެތްކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކޮށް ނިންމީމެވެ.

ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

14. އިސްތިއުނާފު ކުރުވައިވާ މި ޤަޟިއްޔާ އާއި ގުޅޭގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ނުކުތާތަކާއި އެނުކުތާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި އަދި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ދެއްކި ވާހަކަތަކާއި ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި، ޝަރީޢަތުން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން ތިރީގައި ބަޔާންކުރެވިފައި އެވަނީއެވެ.

15. އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ އިސްތިއުނާފުގެ 3 (ތިނެއް) ނުކުތާވެސް ބިނާވަނީ، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުގެ މައްޗަށެވެ. އެގޮތުން، އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ފާހަގަކުރަނީ، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި އޮޅުން ނިންމި ނިންމުމަކީ، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާއި 13 ވަނަ މާއްދާއާއި އަދި 15 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނިންމާފައިވާ ކަމަށެވެ.

16. ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ، "ބިޑްއަރުކަށްވެސް، ނުވަތަ ބަދަލުގައި އޮފިސަރަކަށްވެސް، ނުވަތަ ނަގަނަގު ގޮތަކުން ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން، ޖަބުރު ނުވަތަ ބަދަލު ބަލައިގަތުން ކުރުވައިވާ ކޮންޓްރެކްޓްތަކަކީ، އެދުރުގެ ނުވަތަ އެބަޔެއްގެ އަލިއުކު އިޚުތިޔާރުގައި ކޮންޓްރެކްޓްއެއް ނުވާނެ." ބުނެފައިވެއެވެ. ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ، "އަލިއުކު އިޚުތިޔާރުގައި ނުހިމެނޭ ކަންކަން ޖަބުރު ނުވަތަ ބަދަލު ކޮންޓްރެކްޓްއެއްގައި ބަލައިގަތުމަށްފަހު، އެއީ ބަލިވެ ކޮންޓްރެކްޓްކުރާ." ބުނެފައިވެއެވެ. އަދި ކޮންޓްރެކްޓްގެ ޝަރުތުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ވަނީ، "ބިޑްއެއް މައްސަލަ ނުފޫޒުގެ ހިންގައި ވެފައި މަސްލަހަތުގައި ދެން، އަދި ނުފޫޒު ހިންގައިގެން ޖަބުރު ކޮންޓްރެކްޓްއެއްގައި ބަލައިގަނެ ކުރުވައިފި ނުކުތާނުކުތާ ނުފޫޒުގެ ބޭނުން ކުރުން ކަމުގައި ވާނެއެވެ." ބުނެފައިވެއެވެ.

17. އިސްވެ ބުނެވިދިޔަ ޤާނޫނީ [illegible] ހަވާލާދީ އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތްތަކުން ޖުމްލަ ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، 20 ނޮވެމްބަރު 2015 ގައި ފެށިގެން މީލާދީ 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ވ. [illegible] ކުއްޔަށް ދިނުމަށް، [illegible] އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 12 ވަނަ [illegible] އަދި 15 ވަނަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޝަރީޢަތް ނިމުނުކަމުގެ ރިޕޯޓުން އެނގެއެވެ.[5]

[illegible] [illegible]:

18. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވ. [illegible] ގަޟިއްޔާގައި[6] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަފްސީލުކޮށް ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ. ބުނެވިދިޔަ ގަޟިއްޔާގައި؛[7]

18.1. [illegible] ބަޔާންކޮށްދީފައިވެއެވެ.

---

[5] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ގަޟިއްޔާގެ ޝަރީޢަތް ނިމުނުކަމުގެ ރިޕޯޓުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އާއި (ށ)

[6] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/99 ގަޟިއްޔާ

[7] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/99 ގަޟިއްޔާގެ 19 ވަނަ ނުކުތާއިން ފެށިގެން 25 ވަނަ ނުކުތާގެ ނިޔަލަށް ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަން

18.2. ނުރަނގަޅު ގޮތަކަށް ވެވޭ ނުފޫޒު ދެ ގޮތަކަށް ބަހާލެވެއެވެ. ފުރަތަމަ ގޮތަކީ، ސިޔާސީ ގޮތުން ނުފޫޒު އޮންނަ ހާލަތްތަކާއި، އަނެއް ގޮތަކީ ނުފޫޒެއް ފޯރުވައި ކޮންޓްރެކްޓް ވާސިލުވެފައި ވާކަން އިޤްތިޞާދަށް ކުރެވޭ ހާލަތެވެ.

18.3. ފުރަތަމަ ހާލަތުގައި، ކޮންޓްރެކްޓްގެ ބައިވެރިޔަކު އަނެއް ބައިވެރިޔާއަށް ފޯރުވާ ނުފޫޒުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކުރި ކަމެއްގެ ސަބަބުން ކޮންޓްރެކްޓްގައި ސްޓޭކްހޯލްޑަރުން ދުރުވާން ވާނެއެވެ. މި ހާލަތުގައި ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު މަތިކުރެވިފައި ވަނީ ނުފޫޒު ފޯރުކުރަން ބޭނުން ފަރާތުގެ މައްޗަށެވެ.

18.4. ދެވަނަ ހާލަތަކީ، ނުފޫޒެއް ފޯރުވިދާން މަޖްލިސްގައި ހުރި ނުވަތަ ގެނުވުމާ އެކު، ކޮންޓްރެކްޓްގައި ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ ހަމައެކަނި އެ އެއް ގުޅުމުގެ މައްކަން ބިނާކުރުން އިތުރު ކަމެއް ސާބިތުކަން ދިނުމުގެ ނުވީ ކޮންޓްރެކްޓްގައި ނުފޫޒު ފޯރުވާފައިވާ ކަމަށް ބަލާނީ ފުރިހަމަ އަދަދުގެ. މިހާލަތުގައި، ހަމަ ފުރިހަމަކޮށްދިނީ އަދި ނުފޫޒު ފޯރުވިދާން މަޖްލިސްގައި ހުރި ގުޅުމުގެ މައްޗަށެވެ.

18.5. މިގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދެ ހާލަތުގެ ތެރެއިން، ނުރަނގަޅު ނުފޫޒު އެއްބަސްކަން އިސްތިއުމާލު ކުރެވިދާނެ ހާލަތް ބިނާވަނީ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ ދެމެދުގައި އޮންނަ ގުޅުންގެ މައްޗަށެވެ. މިސާލަކަށް ބައްޕައާއި ދަރިފުޅު ނުވަތަ ބޭބެއާއި ބަރިބިނުން ފަދަ މީހުންނެވެ. ސިޔާސީގޮތުން ނުފޫޒު އޮންނަ ކަމަށް ބަރުވުނީ، އާންމު ގޮތެއްގައި ދީ ފުރުޞަތުގެ ދެމެދުގައި ނުވަތަ ދީ ބިޒްނަސްގެ ދުވަހުގައި ވެސް ކޮންޓްރެކްޓްގައި ނުރަނގަޅު ނުފޫޒެއް އެކަށީގެން އުފެދިދާނެއެވެ.

ނުރަނގަޅު ނުފޫޒެއް ފޯރުވާ މައްސަލައިގައި ހުކުމް:

18.6. ނުރަނގަޅު ބަޔާންވާ މާއްދާގައި ވަނަ 15 ޤާނޫނުގެ ކޮންޓްރެކްޓްގެ ހިނދު، ވެވޭ ކޮންޓްރެކްޓެއް
ނުފޫޒެއް ފޯރުވިދާން މަގުފަހިވާ ނުވަތަ ގުޅުމުގެ ދެމެހެއްޓުމުގައި ރިޢާޔަތްތެރިކަން ބޭއްވުމު
ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(ހ) ފުރަތަމަ ބާވަތަކީ، [illegible] [illegible] ސަބަބުން ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ށ) [illegible] ބާވަތަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ނ) [illegible] ބާވަތަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18.7. މަތީގައިވާ ތިން ބާވަތުގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ ބާވަތުގެ މިސާލަކަށް ބަލާއިރު ބައްޕައަކާއި ދަރިއަކާ ދެމެދު [illegible] ކޮންޓްރެކްޓްތައް ހިމެނެއެވެ. މި ބާވަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ދަރިފުޅަށް ނުފޫޒެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަރިއަކާ [illegible] [illegible] ނުފޫޒެއް [illegible] [illegible]. ދެވަނަ ބާވަތުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި ބާވަތުގައި، [illegible] [illegible] ނުފޫޒު [illegible]. އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ނުރަނގަޅު ނުފޫޒު ސާބިތުކުރުން:

18.8. [illegible] [illegible] ނުރަނގަޅު ނުފޫޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުރަނގަޅު ނުފޫޒު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

18.9. [illegible]

18.10. [illegible]

[illegible]

19. [illegible]

20. މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުން ވެވުނިރު، އަލްމަރްޙޫމް ހަސަން އާދަމްއާއި މުޙައްމަދު ސަލީމްއާ ދެމެދު އޮތް ގުޅުމަށް ބަލާއިރު، ހަސަން އާދަމްއަކީ އުމުރުން 71 އަހަރު ފުރިފައިވާ، ގިނަ ބަލިތަކަކަށް ޝަކުވާކުރަމުންދިޔަ ފަރާތެއްކަމުން، ހަސަން އާދަމްއަށް ދުވަހުން ދުވަހަށް ބޭނުންވާ އެހީތެރިކަމާއި އަޅާލުން ދެވުން ދިޔަ ފަރާތަކީ މުޙައްމަދު ސަލީމްކަމަށް ވާތީ، ހަސަން އާދަމްގެ އަމިއްލަ ނަފްސާއި މާލީ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި ބެލެހެއްޓީ މުޙައްމަދު ސަލީމްކަމަށް އެނގެން އޮންނާތީ، އިސްތިއުނާފު ކުރި މުޙައްމަދު ސަލީމަކީ ހަސަން އާދަމްއަށް ނުފޫޒު ފޯރުވިދާނެ ޙާލަތުގައި ހުރި ނުވަތަ ގުޅުމެއް އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ބަލަންޖެހެއެވެ. އަދި އެކަން އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން [illegible] [illegible] ސާބިތުކޮށްދީފައިވާކަން ފެނެއެވެ.

21. އެހެންކަމުން، ނުފޫޒު ފޯރުވިދާނެ ޙާލަތުގައި ހުރި ނުވަތަ ގުޅުމެއް އޮތް ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ ހަމައެކަނި އެ ގުޅުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އިތުރު ކަމެއް ސާބިތުކޮށް ދިނުމެއް ނެތި ކޮންޓްރެކްޓެއްގައި ނުފޫޒު ފޯރުވިފައިވާ ކަމަށް ބެލެވިދާނެ ފުރުސަތު [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އެފަދަ ނުފޫޒު ފޯރުވިދާނެ ޙާލަތުގައި ހުރި ގުޅުމެއް އޮތް ކަމަށް [illegible]، މައްސަލައިގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުމުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވިފައިނުވާކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބުރަ މި މައްސަލައިގައި [illegible] ދަނީ އިސްތިއުނާފު ކުރި މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ މައްޗަށްކަން އެނގެއެވެ.

22. އެހެންކަމުން، އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ގަޟިއްޔާގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ބ) ގައި، ދަޢުވާގައި ބަޔާންކުރާ އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓުގެ ޤާނޫނުގެ[8] 12 ވަނަ މާއްދާއި އަދި 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ނުރަނގަޅު ނުފޫޒު ފޯރުވުން ކޮށްގެން ސާބިތުވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ބުނެ މަރްޙޫމް ހަސަން އާދަމްގެ ވާރިސުންގެ ފަރާތުން ކުރިމަތިލާފައިވާ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުގައި އެފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކޮށް ކާމިޔާބުވެފައި، އެކަމަށް [illegible]

---

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/91

އެފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ވާޖިބު ކުރުވަނީ، މި ޢަހުދުގެ 21 ވަނަ ޕެރެގްރާފުގައި ފާހަގަކުރި ނުކުތާއާ ފުށުއަރާ ނިންމުމެއްކަން އެނގެއެވެ.

23. މަރްޙޫމް ޙަސަން އާދަމްއާއި މުޙައްމަދު ސަލީމް ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ، ނުފޫޒުއޮންނަ ޙަސަން އާދަމްގެ ދަރިކުދިންގެ [illegible] އެއްބަސްވުމެއްކަން [illegible] [illegible] އެކަމުގެ ދިފާޢުގެ ގޮތުން މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، 20 ފެބްރުއަރީ 2015 އިން ފެށިގެން [illegible] 50 (ފަންސާސް) ޑޮލަރު ދުވަހަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] ޙަސަން އާދަމްގެ އިސްތިއުނާފު [illegible] މުޙައްމަދު ސަލީމް [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] އެއްބަސްވުމަކީ، ސިވިލް ކޯޓުގައި ތަފްސީރު ކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ ކަމަށާއި، ސިވިލް ކޯޓުގައި ތަފްސީރުކުރެވުނު ގޮތަކީ [illegible] ވަކި ބަޔާން [illegible] [illegible] ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމަށެވެ. އެހެންކަމުން، އެ އެއްބަސްވުމަކީ، ޤަބޫލުކުރުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] ވ. [illegible] [illegible] ގެ ޤަޟިއްޔާގައި[9] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށެވެ.

އެއްބަސްވުން ކޯޓުގައި ތަފްސީރުކުރުން:

24. އިސްތިއުނާފު [illegible] މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން މި މައްސަލައިގައި ބަލާއިރު އެއްބަސްވުމަކީ ސިވިލް ކޯޓުގައި ތަފްސީރު ކުރެވިފައިވާ އެއްބަސްވުމެކެވެ. މިހެންކަމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފަރާތްތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓުގައި [illegible] ކުރުން އެ އެއްބަސްވުމަކީ [illegible] ނުފޫޒުއޮންނަ [illegible] އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ސާބިތުވެއެވެ.

---

[9] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-A/99 ގެ ޤަޟިއްޔާ

25. މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުން ސިވިލް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ ކުރުވުނުއިރު، އެފަދަ އެއްބަސްވުމެއް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމަށްޓަކައި [illegible] ވަކި [illegible] [illegible] [illegible] އަމަލުކުރަމުން [illegible] [illegible] ނެތެވެ. ސިވިލް ކޯޓުގައި އެއްބަސްވުންތައް ރަޖިސްޓްރީ [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރާއިރު އެކަން ކޯޓުން އެނގުމުން، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ދުވަހަކުން [illegible] ކަމާބެހޭ މުވައްޒަފުގެ [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިން އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކޮށް [illegible] [illegible]. އެއީ، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންނާއި އަދި ކޯޓު [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ އަސްލު [illegible] [illegible].

26. އެއްބަސްވުންތައް ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީކުރުމުގެ [illegible] ބަލާއިރު އެކަމުގެ އަސާސީ ބޭނުމަކީ [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ ބައިވެރިންގެ މެދުގައި [illegible] އުފެދި ކޯޓަށް މައްސަލަ [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި ސާބިތުކުރުން [illegible] [illegible] [illegible] މަގު [illegible]، އަދި [illegible] [illegible]، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓަށް [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

27. އިސްތިއުނާފީ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ދެފަރާތުންވެސް[10] ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާތީ، އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ރަޖިސްޓްރީކުރުމަކީ، އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] އަމަލުން ހުރިކަން [illegible] [illegible]. [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި ކޯޓުގައި ރަޖިސްޓްރީ [illegible] ކޯޓުން [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[10] މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން 23 ފެބްރުއަރީ 2023 [illegible]

28. އެގޮތުން، މި މައްސަލައިގައި [illegible] އެއްބަސްވުމަކީ ވެސް އެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ބެލެވެއެވެ. އެހެން [illegible] ބެލެވޭ ސަބަބުތައް އަންނަނިވި ނުކުތާތަކުގައި ފާހަގަކުރަމެވެ.

29. 20 ނޮވެމްބަރު 2015 އިން ފެށިގެން މީލާދީ 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް މ. [illegible] ކުއްޔަށް ދިނުމަށް، އަލްމަރުޙޫމް ހަސަން [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] މި މައްސަލާގައި [illegible] އެއްބަސްވުމުގެ 4،5،6 އަދި 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން، އެ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އަދާކުރުން [illegible] [illegible] ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

4 ވަނަ މާއްދާ: **ކުއްޔަށްދޫކުރާ މުއްދަތު:** އިމާރާތް ކުއްޔަށްދޭ މުއްދަތަކީ މި އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން މީލާދީ ސަނަތުން 50 (600 މަސް) އަހަރަށެވެ. މި މުއްދަތު ގުނާނީ 20 ނޮވެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހުންނެވެ.

5 ވަނަ މާއްދާ: **ކުލި:** އިމާރާތުގެ ކުއްޔަކީ ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކު -/10000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއެވެ. (އެގްރީމަންޓްގެ މުއްދަތުގައި [illegible] [illegible] [illegible] މަހަކު [illegible] [illegible] [illegible] ކުލި ދައްކަންޖެހޭ)

6 ވަނަ މާއްދާ: **ކުލި ދައްކަންޖެހޭ ތާރީޚު:** ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ކުރިއަށް ހިނގާ މަހުގެ ކުލި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.

7 ވަނަ މާއްދާ: **ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮޒިޓް އަދި އެޑްވާންސް:** މިއެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން އެޑްވާންސް އެއްގެ ގޮތުގައި ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް -/8500000 (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ ރުފިޔާ) [illegible] އަދާކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މިފައިސާއަކީ ކުއްޔަށް [illegible] މުއްދަތުގައި މިއެއްބަސްވުމުގެ 4 (ހަތަރެއް) ވަނަ މާއްދާގައި

ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މުއްދަތަށް ކޮންމެ މަހަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

އަންނާނެ ގޮތުގެ މަތިން ނަގުން ފައިސާއެކެވެ.

30. މިސާލު ބަޔާންކުރުމުން މާއްދާތަކުން ބެލުމުން، ސަރަޙައްދީ އިންސާނުންގެ ވިސްނުމުން ބަލާއިރު [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

31. އެގޮތުން، ފުރަތަމަ ފަހަރަށް އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] އަދި

[illegible] ފައިސާގެ [illegible] [illegible] [illegible] -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއަށް

ބާކީއަށް، އެފައިސާ [illegible] [illegible] ފައިސާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] ފައިސާގެ [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާ [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. [illegible] އެ ފައިސާއަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] ފައިސާކަން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާއެއްކަން [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގައި އެ [illegible] ފައިސާ

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

32. މި މައްސަލައިގައި [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރެވިފައިވަނީ 7 މާރިޗު 2015 ގައެވެ. އޭގެ 1 (އެކެއް)

އަހަރާ 4 (ހަތަރެއް) މަހާއި 14 (ސާދަ) ދުވަސް ފަހުން، 2016 އޮގަސްޓް 20 ގައި ބަސަން އާދަމް

ނާޒިމްއެވެ. ބަސަން އާދަމް ނާޒިމާއި ގުޅިގެން، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ތަރިކައިން، [illegible] [illegible] [illegible] ބަސަން އާދަމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފައިސާގެ

[illegible] [illegible] 180 (އެއްސަތޭކަ އަށްޑިހަ) ދުވަހާއި. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

1 (އެކެއް) އަހަރާ 4 (ހަތަރެއް) [illegible] [illegible] -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ)

ރުފިޔާ ބަސަން އާދަމް [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]. 1 (އެކެއް) އަހަރާ 4

(ހަތަރެއް) [illegible] މުއްދަތަށް -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ [illegible]، އެއީ،

ވަރަކަށް

-/5,31,250ރ (ފަސްލައްކަ އެއްތިރީސްހާސް ދުއިސައްތަ ފަންސާސް) ރުފިޔާއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލާގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުމުގައި ބަޔާންކުރާ -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ [illegible] [illegible] ފަރާތުން ހަސަން އާދަމްއަށް އަދާކުރި [illegible] ސާބިތު [illegible]. ސަބަބަކީ އިންސާނުންގެ ވިސްނުމުން ބަލާއިރު އެކަން [illegible] ހިނގާފައިވާ ކަމަށް [illegible] ދެކެމެވެ.

33. ދެވަނަ ކަމަކީ، އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން [illegible] [illegible]، [illegible] މުއްދަތަކީ އެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެން މީލާދީ ސަނަތުން 50 (600 މަސް) އަހަރު ދުވަހަށް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އޭރު ހަސަން އާދަމްގެ އުމުރަކީ 71 އަހަރެވެ. އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރި ދުވަހުގެ ގޮތުގައި އެ އެއްބަސްވުމުން އެނގެން އޮތީ 7 ޑިސެމްބަރު 2015 ގެ ތާރީޚެވެ. ނަމަވެސް [illegible] މާއްދާގެ [illegible] [illegible]، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ފެށޭނީ 20 ޖޫން 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެން ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އެހެންކަމުން، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން، [illegible] އިމާރާތުގެ މުއްދަތު [illegible] ތާރީޚަކީ ސާފު ނޫނެވެ. [illegible] ލުއިދިނުމުގެ ޤާނޫނަށް ގެނެވުނު އިސްލާހާއެކު[11] [illegible] 35 (ތިރީސް ފަސް) އަހަރުން 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ބަދަލުވެއެވެ.

---

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2015، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ޤާނޫނު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު. މި ޤާނޫނު [illegible] 05 [illegible] 2015 ގައި [illegible] 3 ވަނަ [illegible] ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ގެނައި އިސްލާހު.

34. ތިންވަނަ ކަމަކަށް، ކުރިން އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތުން ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުމުގައި ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓް އަދި އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ އަދާކޮށްފައިވާކަމަށް އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެފައިސާއަކީ އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުއްޔަށްދެވޭ މުއްދަތަށް ކޮންމެ މަހަކަށް އެމަހަކަށް ޖެހޭ މިންވަރު އުނިވަމުން އަންނާނެ ގޮތުގެ މަތިން ދީފައިވާ ފައިސާއެއްކަމުގައި ބަޔާންކުރެއެވެ.

35. އެއްބަސްވުމުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާގޮތުން އެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތަކީ މީލާދީ ސަނަތުން 50 އަހަރު (600 މަސް) ދުވަހެވެ. އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށްދެވޭ އިމާރާތުގެ [illegible] ކުއްޔަކީ ކޮންމެ މީލާދީ މަހަކަށް -/10000ރ (ދިހަހާސް) ރުފިޔާ ކަމުގައި އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރެއެވެ. އަދި ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ކުރިއަށް ހިނގާ މަހުގެ ކުލި ކުރިއަށް [illegible] [illegible] ކުއްޔަށް [illegible] [illegible]، އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ ފައިސާއިން ކުލި ކަނޑާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަޔާންކުރެއެވެ.

36. އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ ކަމަށް ބުނާ -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ގޮތުގެ މަތިން ހިސާބު [illegible] [illegible] [illegible] ބަލާލުމުން، އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ -/8,500,000ރ (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ މީލާދީ ސަނަތުން 50 އަހަރުން (600 މަސް) ބަހާލުމުން ޖެހޭ އަދަދަކީ، މަހަކަށް -/14,166.66ރ (ސާދަހާސް އެއްސަތޭކަ ފަސްދޮޅަސް ހަރުފިޔާ ފަސްދޮޅަސް ހަލާރި) އެވެ.

37. އެހެންކަމުން، އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ ކަމަށް ބުނާ ފައިސާ އިސްވެބަޔާންކުރެވުނުގޮތުން، އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ކުލީގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ -/10000ރ (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއް އޮތެވެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ **ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ކުރިއަށް ހިނގާ މަހުގެ ކުލި ކުރިއަށް [illegible] [illegible]**

ދޭންވާނެއެވެ." ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް މާއްދާގެ ދަށުން، މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން (ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން) ޙަސަން އާދަމް (ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތް) އަށް، ކުލީގެ ގޮތުގައި ދޭންޖެހޭ ފައިސާގެ މިންވަރަކީ ކޮބައިކަމެވެ.

38. މި ނުކުތާގައި އިސްތިއުނާފު އަރުވާ މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ، އެއްބަސްވުމުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސެކިއުރިޓީ ޑިޕޮސިޓް އަދި އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ދީފައިވާ 8,500,000/-ރ. (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާގެ ތެރެއިން 6000000/-ރ. (ހަމިލިއަން) ރުފިޔާއަކީ އެޑްވާންސް ފައިސާކަމުގައި، އަދި، އެއްބަސްވުމުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގައި މަހުކުލީގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކުރާ 10000/-ރ. (ދިހަހާސް) ރުފިޔާގެ ރޭޓުން، މީލާދީ 50 އަހަރު (600 މަސް) ދުވަހުގެ ކުލިކަމަށެވެ. ދެންހުރި، 2500000/-ރ. (ދެމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއަކީ ޑިޕޮސިޓް ފައިސާކަމަށެވެ.

39. އިސްތިއުނާފު އަރުވާ ފަރާތުގެ ވިދާޅުވުމަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދީފައިވާ އެއްބަސްވުމުގެ އެއްވެސް މާއްދާއެއްގައި 2500000/-ރ. (ދެމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާގެ ޑިޕޮސިޓް ފައިސާއާ ގުޅޭ އެއްވެސް ވާހަކައެއް ބަޔާންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ. އެގޮތުން، އެފައިސާއަކީ ކުރިއަށްދައްކާ، ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދި ޖަމާކޮށް ބަހައްޓާ ފައިސާއެއްކަމުގައި އެއްބަސްވުން ނިމުމުން އަނބުރާ ދޭންޖެހޭ ފައިސާއެއްކަމަށް ދެކެވޭ އެނގޭކަން ނެތެވެ.

40. އެހެންކަމުން، މިއީ، އިސްތިއުނާފު އަރުވާ ފަރާތުން ހަމައެކަނި އަސްލާހާކަން ބާރު ބުނެފައިވާކަމާއި، އަދިއެއްކަމަ، އެއީ އެއްވެސް ބަޔާންކޮށްފައި ހަމަނުޖެހޭ ބުނެފައިވާކަމުން، ކުރިން އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ފަދައިން އެއްބަސްވުމުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ "**ކޮންމެ މީލާދީ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ކުރިއަށް ހިނގާ މަހުގެ ކުލި ކުއްޔަށް ހިފާ ފަރާތުން ކުއްޔަށްދޭ ފަރާތަށް ދައްކަންވާނެއެވެ.**" ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް މާއްދާއެވެ. އެހެނީ، އިސްތިއުނާފު އަރުވާ ފަރާތުން މިނުކުތާގައި ހުށަހަޅާ ހަމައިން

އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތުހަމަވުމުން އެޑްވާންސްގެ ގޮތުގައި ބާކީ ދައްކާފައިވާނަމަ، އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން އިތުރަށް ދައްކަންޖެހޭ ކުއްޔެއް އޮވެގެން ނުވާނެއެވެ.

ބ. ޓޫރިއަޗަރުސް ލިމިޓެޑާ އެއްބަސްވުން:

41. މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކުރި ބ. ޓޫރިއަޗަރުސް ގަނޑުވިއްކާވާ ޑޮކިއުމަންޓްސް އެއްބަސްވުމެއް ހެދިފައިވާކަމަށް މި މައްސަލައާގުޅިގެން، ހުށަހެޅުމުގެ ފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވަރަކަތްކަން އެނގެއެވެ. އެހެންކަމުން، ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމަތީގައި އޮތް މި މައްސަލައިގެ ޙަޤީޤަތަކީ އެ މުއްދަތުތަކާގުޅޭ ގޮތުން ޖުމުލަގޮތެއްގައި ދެކެނިކޮށްފައިވާ ފާރަވެރިކަމުން މުހިންމު ކަމަށްދެކެމެވެ. ސަބަބަކީ ބ. ޓޫރިއަޗަރުސް ގަނޑުވިއްކާވާ ޑޮކިއުމަންޓްސް އެއްބަސްވުމެއް ފުރިހަމަކުރެވުނުކަމުގައި، މި މައްސަލައިގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުމުގެ ބައިތަކުންވެސް ދޭހަވެފައިވާކަމަށް ފެނެއެވެ.

42. ބ. ޓޫރިއަޗަރުސް ލިމިޓެޑް 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށްޓަކައި، ސަރުކާރާ ދެމެދު އަދި އެޑްވާންސް ފައިސާގެ ގޮތުގައި -/8,500,000ރ. (އަށްމިލިއަން ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާ މުބައްލަޣު ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ބަސަން އާދަމްއަށް އަދާކޮށް، މި މައްސަލާގައި ހަވާލާދޭ އެއްބަސްވުން ލިޔުމާއި ސޮއިކުރަމުން 7 ޖަނަވަރީ 2015 އެވެ. ދެން 2 ވަނައަށް 12 ދުވަސްފަހުން، ބ.ޓޫރިއަޗަރުސް ގެޝަރުން މުބައްލަޣު ސަރުކާރު -/5,000,000ރ. (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާގެ ބަޔާނު ވަނީ ބަސަން އާދަމްއަށް ބަލާ ކުރިކަމަށް ބުން އެއްބަސްވުމުގައި ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އެއްވެސް ގޮތެއްގައި ބަސަން އާދަމްގެ އިސްތިޢުފާ ނިންމުން ޤަބޫލުކުރެވެއެވެ.

43. 20 އޮގަސްޓް 2016 ގައި ބަސަން އާދަމް ނިޔާވުމާއި ގުޅިގެން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން ބ.ޓޫރިއަޗަރުސް ގެޝަރުން ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން މުބައްލަޣު ސަރުކާރު ބަސަން އާދަމްއަށް ދިނުމަށްވަން ބުނު -/5,000,000ރ. (ފަސްމިލިއަން) ރުފިޔާއަކީ، މަރުޙޫމް ބަސަން އާދަމްގެ ތަރިކަ ދުނިޔޭގެ މައްސަލަ އެއް ދަރަނިޖެހޭ ކަމަށް ޙާޒިރުވެ އިޢުތިރާފުވުމަށް ވަނީ މަރުޙޫމް ބަސަން އާދަމްގެ ވާރިސުންގެ މައްސަލަ ސިފައިން ގާޒީގައި ދެއްވާފައެވެ.

44. އެގޮތުން، ސިވިލް ކޯޓުން ބެލި އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2920/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާގައި، ބުނެވިދިޔަ ފައިސާ މުޤާރަނާ ފުރިހަމަކުރު ސަރުކާރުގެ ފައިސާއިން ބަޔާން އަދަދުގެ ބަދަލު ކޮށްފައިވާ ކަން ސާބިތުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ކޯޓު ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޔާން ފުރިހަމަ ސާބިތު ކުރުމަށް އޮތް ފަރާތުގެ އެކަން އެނގެނީ ސާބިތުވެފައިވާ ހިސާބުން ބަޔާން އަދަދުގެ ބަލައި ފުރިހަމަ ބަލާއިރު އަދަދުގެ ބަދަލު ފައިސާ ނިންމުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ.

45. މިސާލު ބަދަލުކުރުމުން ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2920/Cv-C/2018 ދަޢުވާގައި އެކޯޓުން ކޮށްފައިވާ ހުކުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/HC-A/233 ދަޢުވާއިންނާއި އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/47 ދަޢުވާއިން[12] ތާއީދުކޮށްފައިވެއެވެ.

46. ހިސާބުގައި ކުރުވެފައިވާ ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އަމުދަތަށް ބަޔާން އަދަދުގެ ވާރިޘުންގެ ފައިސާ، ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާއާ ބަރާބަރަށް ކުރަންވާނީ މައިގަނޑު ބަދަލު، މަދުވާ ބަޔާން އަދަދުގައި ފުރިހަމަ ސާބިތު ދެވުނު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަށް، ބަޔާން އަދަދުގެ މައްސަލަ ނިޔާވުމާ ހިނދުކޮޅަށް މަޖުބޫރުގައި ފުރިހަމަ ސާބިތު ނުވި، ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމާ ކަމަށެވެ.

47. ސަބަބަކީ، ފުރިހަމަ ސާބިތުވަނީ ބަޔާން އަދަދުގެ މައްސަލަ ނިޔާވިޔަ ގާނޫނުގެ މަޖުބޫރުގައި ހުރި ދިރިއުޅެމެވެ. މިގޮތުން، ބަޔާން އަދަދުވަނީ އެދުނުން ދެވެސް ފުރިހަމަ، ބަދަލުވާނީ ހުރި ގޮތުން އަދިއަދި ހުށަހެޅުން ނުކުރެވޭ ގޮތް ދިނެވެ. ބަޔާން އަދަދުގެ ދިރިއުޅުމުގެ އެއްބަސް ކަމުގައި ބެހޭސާފުކުރި ފުރިހަމަ ސާބިތުވާނެކަމެވެ. 44 ވަނަ ފަށަރަށް ބެލުމަށްދުގެ އަދި ހިސާބުހުރިކަން ހުރި ފުރިހަމަ ސާބިތުކަމުގައި، ބަޔާން އަދަދުގެ ބަދަލުދިނުމުގެ ގޮތުގައި ބަޔާން އަދަދުގެ މަށް ފުރިހަމަ ހިސާބުކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަ ސާބިތުކަމެވެ. ބަޔާން އަދަދުގެ ބަދަލުދިނުމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ކުރުން

---

[12] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފުރިހަމަ ބެންޗުން ސާދިރު މ. ބޭނުން އަދި އިއްޔެ 4 ފެބްރުއަރީ ދަޢުވާއެވެ.

ޖެހުން ކޮންމެ ކަމެއްވެސް ދަރިއެއް ފަދައިން ކުރަމުންދައި ފަރާތަކީ، މުޙައްމަދު ސަޢީދުކަން، ކުރިން އިސްވެ ފާހަގަކުރި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/47 ޤަޟިއްޔާގެ[13] 25 ވަނަ ނުކުތާގެ (ހ) އިން އެނގެން އޮތުމެވެ.

48. އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަމަށް ބެލުމުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، 20 ފެބްރުއަރީ 2015 އިން ފެށިގެން [illegible] 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ދ. [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އާދަމާއި [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ސަޢީދާ [illegible] [illegible] މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ސަޢީދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

49. މި މައްސަލައިގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible]، މުޙައްމަދު ސަޢީދަކީ [illegible] އަދަބުގެ މައްޗަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] އަދަބުގެ [illegible] މައްޗަށް މުޙައްމަދު ސަޢީދު ނުފޫޒު ފޯރުވައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، މުޙައްމަދު ސަޢީދު [illegible] ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2022/SC-A/47 ޤަޟިއްޔާގައި [illegible] [illegible] [illegible]، މުޙައްމަދު ސަޢީދަކީ ނުފޫޒު ފޯރުވާ [illegible] [illegible] [illegible]، މި މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ސަޢީދު [illegible] [illegible].

50. [illegible]، [illegible] [illegible] އަދަބުގެ މުޙައްމަދު ސަޢީދާ [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] 15 ވަނަ [illegible] [illegible] މުޙައްމަދު ސަޢީދު [illegible] [illegible]

---

[13] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވ. [illegible] [illegible] އަދި އެހެން 4 ފަރާތެއް ޤަޟިއްޔާ.

ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށްފައިވާ، އަދި އެ ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގައިވާފަދައިން އަލްމަރްޙޫމް ހަސަން އާދަމްގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ނޫންކަމަށް ބެލެވޭތީ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ އެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބާޠިލު ކޮންޓްރެކްޓެކެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަގޮތް:

51. ބަޔާންވެދިޔަ ސަބަބުތަކަށް ބިނާކޮށް ބަލާއިރު، ދ. [illegible] 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ދ. [illegible]، މުޙައްމަދު ސަލީމަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށްޓަކައި މަރްޙޫމް ހަސަން އާދަމް އާއި ދ. [illegible]، މުޙައްމަދު ސަލީމް އާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ[14] ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ އެއްބަސްވުމަކީ [illegible] މަރްޙޫމް ހަސަން އާދަމްގެ ވާރިސުންނަށް [illegible]، އިސްތިއުނާފު ކުރެވުނު ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ގެ ޝަރީޢަތުގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، [illegible] އެއްބަސްވުމަކީ ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ނުފޫޒު ބޭނުންކޮށްގެން ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ބެލެވޭ، އެ އެއްބަސްވުމަކީ އެ ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި މައްސަލަ ނިންމަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޝުޖޫނު މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު:

52. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު ޙުސައިން ޝަހީމްގެ ރައުޔު:

53. މި މައްސަލައިގައި ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމްގެ ރައުޔަށް ތާއީދުކުރަމެވެ.

---

[14] ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Cv-C/C-294/2015 އެއްބަސްވުން

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތަކުގައި ބަޔާންކުރެވުނު ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ދ. [illegible] [illegible] [illegible] އަމިއްލަ ގޯތި [illegible] 50 (ފަންސާސް) އަހަރު ދުވަހަށް ދ. [illegible]، މުޙައްމަދު ސަލީމްއަށް ކުއްޔަށް ދިނުމަށްޓަކައި މަރުޙޫމް ހަސަން އާދަމް އާއި ދ. [illegible]، މުޙައްމަދު ސަލީމްއާ ދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުމަކީ ސައްޙަ އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އެ އެއްބަސްވުމަށް އިލްތިޒާމުކުރުމަށް މަރުޙޫމް ހަސަން އާދަމްގެ ވާރިސުންނަށް އަންގައި ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 3027/Cv-C/2018 ޤަޟިއްޔާގައި ނިންމާފައިވާ ނިންމުން ބާތިލްކޮށް، ސިވިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު Cv-C/C-294/2015 އެއްބަސްވުމަކީ ބާޠިލު އެއްބަސްވުމެއް ކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލާ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމް ކުރީމެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް

(ރިޔާސަތު)

ފަނޑިޔާރު [illegible]